

MESLEKİ sorumluluk SİGORTASI BİZİ NE KADAR KURTARIR?

**Dr. Hakan OĞUZHÜRK
İNÖNÜ ÜNİ. TIP FAK. ACİL TIP AD
MALATYA
2010**

Hekimlerin görev ve sorumlulukları ile ilgili önemli yasalar

11.4.1928 tarih, 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun (TŞSTİK)

24.4.1930 tarih ; 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu

13.1.1960 tarih; 4/12578 sayılı Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi

12.01.1961 tarih ; 224 sayılı Sosyalleştirme Kanunu

23.1.1953 tarih ; 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği(TTB) Kanunu

01.02.1999 tarihli TTB Hekimlik Meslek Etiği Kuralları

İZİN VERİLEN RİSK: KOMPLİKASYON

Hekim,

**tedavi sonucunda ortaya çıkacak riskten
ancak kusur yapması halinde sorumlu
tutulabilir**

Hekim ve sağlık çalışanlarının sorumlulukları

- 1- Cezai Sorumluluk**
- 2-Hukuki Sorumluluk**
- 3-İdari Sorumluluk**
- 4-Mesleki sorumluluk**

HEKİMİN CEZAI SORUMLULUĞU

Hekimin yasal anlamda sorumluluk koşulları

1. Fiilin hukuka aykırı olması
2. Zararın doğmuş olması
3. Kusurlu bir davranışın bulunması
4. Zarar ile sonuç arasında uygun nedensellik (illiyet) bağı bulunması

HEKİMİN CEZAI SORUMLULUĞU

DİKKATSİZLİK VEYA TEDBİRSİZLİK

MESLEKTE ACEMİLİK

YASA EMİR VE YÖNETMELİKLERE UYMAMA

TAKSİR

Taksir:

Kişinin ön gördüğü sonucu istememesine karşın sonucun meydana gelmesi

“Basit taksir”

Hekimin öngörülmesi gereken sonucu ön göremeyişi

“Bilinçli taksir”

Sonucu öngörmesine karşın kendine güvenerek aktif yada pasif olarak olumsuz sonuca yol açması

Hukuki sorumluluk

Hekimler

Yaptıkları hatalardan dolayı

“**özel hukuk**” (tazminat) yönünden de sorumlu olurlar.

Özel Hukuk'ta her türlü kusur haksız fiil sayılır ve kusurlu olduğu saptandığında hekim bu zararı ödemekle yükümlüdür

Hukuki Sorumluluk

Borçlar Kanunu'nun 41. ve 42. maddelerine göre;

“Tazminat davası” olarak bilinen bu davanın açılması ve Medeni Kanunun 6. maddesine göre de davacı davasını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür

İDARİ SORUMLULUK

Kamu veya özel kurum içi yapılan soruşturmalar
Disiplin cezaları

MESLEKİ SORUMLULUK

Türk Tabipleri Birliği Disiplin Yönetmeliği
Sağlık Bakanlığı Yüksek Sağlık Şurası
Adli Tıp Kurumu

KUSURLAR

Hizmet Kusuru (Anayasa 125. madde)

- Her türlü araç, olanak hizmete hazır olmalı
 - Olası sorunlar için önceden önlem alınma zorunluluğu
- Kamu hizmetinin kötü, geç, hiç işlememesi

Görev Kusuru

Kamu hizmeti esnasında görevi sunan kamu personelinin uygun olmayan davranışı nedeniyle oluşur.

657 sayılı DMY. 13. Maddesi;

Kişiler zarardan dolayı kurum aleyhine dava açarlar....

Kurumun rücu hakkı saklıdır

Şahsi Kusur

Hizmeti sunan personelin bizzat kendisinden doğan kusurdur.

- Standart uygulamayı yapmaması
- Beceri eksikliği
- Hastayı tedavi etmemesi
- Tıbbi yanlış uygulaması

Informed consent (İzin verilen risk)

Tıbbın kabul ettiği normal risk ve sapmalar çerçevesindeki hareketlerden dolayı hasta yönünden istenmeyen sonuçlar meydana gelse bile bunun sorumluluğun hekime yükletilemediği durumdur

YAZILI VE SÖZLÜ?

İZİN VERİLEN RİSK

Başarı şansı

Tedavi yönteminin türü ve riskleri

İlaçların yan etkileri

Tedaviyi kabul etmediği takdirde oluşacak sonuçlar

Varsa diğer tedavi seçenekleri ve riskleri bildirilip

izin alınmalı

Şahsi Kusurda Açılan Davalar

1- TAZMİNAT DAVALARI

-Maddi

-Manevi

2- CEZA DAVALARI

- Bizzat hekime karşı açılır

1-Hekimin işlediği fiile ilişkin davalar

- Taksirli adam öldürme
- Taksirsiz haksız fiiller

2- Göreve ilişkin davalar

- Görevi savsaklama ve ihmal davaları
- Görevi kötüye kullanma davaları

TARİHÇE

- M.Ö 4000: BABİL
- HAMMURABİ YASALARI
- M.S 1424: Cenova İlk Modern Sigorta Şirketi

TERİMLER

SİGORTA

Kişilerin karşılaşılabilecekleri, zarara ve gelir kaybına yol açan olayların ekonomik sonuçlarından kendilerini korumak için, risklerini, belli bir prim karşılığında transfer etme sistemi

SİGORTACI

Sigortacılık faaliyetinde bulunmaya yasal olarak yetkili olan

SİGORTA ETTİREN; SİGORTALI

Tehlikeyle karşı karşıya olan tehlike gerçekleştiği zaman oluşan hasarın tazmini talebinde bulunmaya yasal olarak yetkili kişi

POLİÇE

PRİM

Mesleki Sorumluluk sigortası Genel Şartları 16 Mart 2006

Hekim mesleki Sorumluluk sigortası Klozu 21 Eylül 2006

YÜRÜRLÜĞE GİRMİŞTİR

- **Hekim mesleki mesuliyet sigortası;**

Sigortalının mesleki faaliyetleri esnasında hata, ihmal veya kusurlu hareketi sonucunda kendisine yüklenecek **hukuki sorumluluk** nedeni ile ödenecek tazminat miktarlarını poliçede yazılı teminat limitleri dahilinde ve “Üçüncü şahıs Mali Mesuliyet Sigortası Genel şartları” (1 no’lu maddesi hariç) ile özel şartlar dahilinde **güvence altına almaktadır**

POLİÇE GENEL ŞARTLARI

- Teminatın kapsamı
- İstisna edilen haller
- Hasar prosedürü
- Sigortalının görev ve yükümlülükleri
- Anlaşmazlık halinde uygulanabilecek hükümler
- Prim ödemesi
- Rücu durumu

gibi sigorta sözleşmesinin esaslarını

AÇIKÇA İFADE EDEN içeren koşullardır

POLİÇE ŞARTLARI

- Genel şartlar Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenir
- Sigorta şirketi tarafından belirlenen özel şartlar hiçbir şekilde genel şartlar **ile çelişemez**
- Sigorta havuz sistemi ile çalışır

Sigorta şirketleri 2 türlü zararı karşılar

- **Maddi Zarar**
- **Manevi Zarar**

GENEL ŞARTLARIN KAPSAM DIŞI BIRAKTIĞI HALLER

- Sigortalının kasti olarak verdiği zarar neticesi meydana gelen tazminat talepleri
- Kanunun kendisine çizdiği mesuliyet çerçevesini aşma

POLİÇE ŞARTLARI

- Sigortalının risk faktörlerini tam olarak beyan beyan etme yükümlülüğü vardır
- Aksi halde sigortacı sözleşmeyi feshedebilir veya prim artırarak devam ettirebilir
- Hakikata aykırı beyan veya değişiklikler bildirilmeyip zarar meydana geldi ise tazminat ödenmez

POLİÇE ŞARTLARI

- Sigortalı meydana gelen zararı öğrendikten sonra **5** gün içerisinde sigortacıya bildirmek zorundadır
- Sigorta şirketi sigortalı adına tazminat için 3. kişilerle anlaşmaya yetkilidir
- Sigortalı davanın seyri için gerekli tüm belgeleri istenmeye gerek kalmadan sigortacıya göndermekle yükümlüdür

SİGORTA POLİÇELERİNDE

I- Koruma Süresi, Hekime Getirilen Yükümlülükler ve Özel Şartlar Bakımından Ana Sorunlar

- Sigorta poliçesinin koruma sürelerinde hekimlerin aleyhine olan asgari süreler benimsenmiş, uzatılmış koruma süresi tercih edilmemiştir.

SİGORTA POLİÇELERİNDE

I- Koruma Süresi, Hekime Getirilen Yükümlülükler ve Özel Şartlar Bakımından Ana Sorunlar

Manevi tazminatların teminat oranları poliçe bedelinin %20 ile %50'si arasında belirlenmiş klozdaki %50'lik üst sınırdan daha aşağıda bir oran **saptanmıştır**

Tazminat istemlerindeki artışın avukatlık ücreti ile yargılama giderinin de aynı şekilde artmasına neden olacağı göz ardı edilmiş, bu öğelerin karşılanma oranları düşük tutulmuştur

SİGORTA POLİÇELERİNDE

I- Koruma Süresi, Hekime Getirilen Yükümlülükler ve Özel Şartlar Bakımından Ana Sorunlar

- Sigorta şirketinin sigortalı adına davayı takip edeceği, sigortalının şirketin gösterdiği avukata her türlü yetkiyi vermek zorunda olduğuna dönük düzenlemelere yer verilmiş
- **hekimin kendi bağımsız savunmasını oluşturması**, davayı mesleki birikimine, yeteneğine güvendiği bir avukat ile takip etmesinin önüne geçilmiştir

SİGORTA POLİÇELERİNDE

I- Koruma Süresi, Hekime Getirilen Yükümlülükler ve Özel Şartlar Bakımından Ana Sorunlar

- Sigortalının tazminat talebiyle ilişkili kayıtları sigortacı ve/veya temsilcilerinin inceleme ve yararlanmasına açık bulundurma yükümlüğüne yer verilmiş, sır saklama yükümlülüğü göz ardı edilmiştir
- Mesleki Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarındaki sigortalının yükümlülüklerine poliçelerde yeni şartlar eklenmiş, sigortalıdan beklenebilecek makul tedbirler aşılıp düzenlemeye gidilmiştir

**Sigorta anlaşmasından
doğın bütün haklar 2 yıl
için geçerlidir.**

- Uzlaşma, arabuluculuk gibi dava dışı yollar önemslenmemiş, sözleşmede yer aldığı anda ise tüm işlemleri yapmakla sigorta şirketi kendini yetkilendirmiş, hekimin iradesi ve istemleri yok sayılmıştır
- Sigortalıya hizmet akdi ile bağlı ya da eylemlerinden hukuken sorumlu olacak konumda istihdam ettiği kişilerin verdiği zararlar **ödeme garantisi dışında** tutulmuştur

II- Teminat Dışı Bırakılan, Eleştiriye Açık Hükümler:

- Teminat kapsamını daraltıcı bir şekilde tanımlanmış, (kusur, hata, ihmal gibi) alt ayrımlara yer verilmiş, mesleki faaliyetin ifa edilmesi şeklindeki kapsayıcı tanım göz ardı edilmiştir

II- Teminat Dışı Bırakılan, Eleştiriye Açık Hükümler:

- Ek sözleşme ile teminat altına alınabilecek eylemler kapsam dışı bırakılmış, asgari korumadan ibaret bir güvence sağlanmıştır
- Herhangi bir belge ya da malın zarara uğraması sonucunda ortaya çıkacak zararlar kapsam dışı bırakılmış, hasta dosyalarının kaybolması, çalınması gibi durumlarda hekim korumasız bırakılmıştır

II- Teminat Dışı Bırakılan, Eleştiriye Açık Hükümler:

- Genel şartlara aykırı olarak acil durumlara ilişkin istisnaya yer verilmeksizin anestezi uzmanı olmadan genel anestezi altında yapılan tüm tıbbi işlemler güvence dışı bırakılmıştır
- Ek sözleşme ile teminat altına alınabilecek güzelleştirme amaçlı estetik girişimler kapsam dışı bırakılmış, Plastik Rekonstrüktif Estetik Cerrahi uzmanlarına dönük koruma kısıtlanmıştır

II- Teminat Dışı Bırakılan, Eleştiriye Açık Hükümler:

- Kan bankalarının çalışanları ve onların işlemleri ile genetik hastalıklardan kaynaklanan tazminat talepleri istisnalara yer verilmeksizin teminat dışı bırakılmıştır
- Savaş, terör, askeri darbe, isyan gibi hallerde ortaya çıkan sağlık sorunlarına yapılan tıbbi müdahaleler kapsamı dışı bırakılmıştır. **Hekimlerin meslek etiği kuralları, insani değerler uyarınca yapmak zorunda oldukları tıbbi girişimler korumasız bırakılmıştır.**

II- Teminat Dışı Bırakılan, Eleştiriye Açık Hükümler:

- AIDS, onun patojenleri veya hepatit hastalığı ile bağlantılı olarak sebebiyet verilen veya verildiği iddia edilen her türlü ruhsal ve bedeni rahatsızlıklara bağlı tazminat talepleri ek sözleşme ile teminat altına alınabileceği halde istisnaya yer verilmeksizin koruma dışı bırakılmıştır
- Ek sözleşme ile teminat altına alınabilecek **üremeye yardımcı ve önleyici sağlık hizmetleri riskli bulunarak**, teminat dışı bırakılmış, ilgili uzmanlık branşları güvenceden yoksun bırakılmıştır

II- Teminat Dışı Bırakılan, Eleştiriye Açık Hükümler:

- Radyasyon veya radyoaktivite bulaşmasından kaynaklı hastalık veya asbestten kaynaklanan bütün tazminat talepleri tıbbi amaçlı kullanım istisnasına yer verilmeksizin **kapsam dışı bırakılmıştır**

II- Teminat Dışı Bırakılan, Eleştiriye Açık Hükümler:

- Kilo vermek için ilaç kullanımı, diyet gibi uygulamalar hekimlik dışı faaliyet şeklinde yorumlanarak, kapsam dışı bırakılmıştır
- Akupunktur, hipnoz, kaplıca uygulamaları aynı kapsamda ele alınmış ve de kaplıca uygulamaları alternatif tıp tedavisi olarak tanımlanarak kapsam dışı bırakılmıştır

ACİL TIP SORUNLAR

- Acil durumda müdahale
- Telefon ve benzeri vasıtalarla talimatlar
- Otopsi işlemleri
- Sağlık kuruluşları ve yöneticilerinin kusursuz sorumluluğu
- Hekim dışı sağlık personelinin sorumlulukları

Sanılanın tersine hekimlere ve sağlık çalışanlarına getirilen
“mesleki sorumluluk sigortası” kötü, yanlış, kusurlu durumlardan
kaynaklanan “cezai yargı süreçlerini” engelleyecek, hekimleri ve
sağlık çalışanlarını kurtaracak bir süreç değildir

Sigorta sistemi yeni TCK ile belirlenen ağırlaştırılmış yaptırımlara karşı bir koruyucu kalkan değildir ve olamayacaktır da.

SONUÇ

Cezai soruşturmalar sonucunda gerek hürriyeti bağlayıcı cezalar, gerekse meslekten men şeklindeki yaptırımların da söz konusu olabildiğı düşünöldüğönde, hekimlerin kendi geleceklerini garantiye alacak “sigorta” modellerinin peşine düşmeleri daha olası görünmektedir

TEŞEKKÜRLER

